

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

De fleste u-landes situation er blevet yderligere forværret gennem det sidste tiår, og der er sket en tredobbelt polarisering. Svælget mellem i-lande og u-lande er blevet endnu større, svælget mellem de bedrestillede og de dårligt stillede u-lande er forøget, og svælget mellem de bedst stillede og de fattige dele af befolkningen er vokset i de fleste u-lande. Årsagerne hertil er mange.

Den internationale krise har ramt de fleste u-lande hårdt. De grundlæggende uligheder mellem u-landene, der eksporterer råvarer, og i-landene, der eksporterer industrivarer, kapital, teknologi og know-how, er ikke blevet formindsket, men tværtimod udbygget. Når bortses fra olien, har råvarepriserne generelt været faldende, industrivarepriserne generelt stigende, og u-landenes bytteforhold er således blevet yderligere forværret. Hertil kommer, at i-landene gennem handel og investeringer, gennem eksport af teknologi og know-how har fået en endnu mere dominerende rolle i u-landene, som altså på deres side er blevet mere og mere afhængige. I-landene har afvist enhver snak om en ny økonomisk verdensorden, og der er reelt intet sket, som kunne hugge ind på de bestående uligheder. De er tværtimod blevet cementeret og udbygget. De rige er blevet rigere og de fattige fattigere.

Inden for kredsen af u-lande er der også sket en polarisering. I den ene ende er der to grupper af lande, der har skilt sig ud, dels de olieproducerende u-lande, som i kraft af olien – og olieprisernes stigning – har fået langt flere midler til rådighed, dels de såkaldte NIC-lande, de nyligt industrialiserede lande, som i kraft af en forceret industriudvikling har formået at skabe en vis vækst i nationalproduktet. Hverken i olielandene eller i NIC-landene er der nogen garanti for, at den økonomiske vækst er kommet befolkningens store flertal til gode, men det er en anden sag.

I den anden ende er situationen for det store flertal af u-lande blevet yderligere forværret. De er både blevet ramt af den økonomiske krise, af stigende oliepriser og af deres egne i mange tilfælde

fejlslagne udviklingsbestræbelser. Lægges hertil tilbagevendende naturkatastrofer, har man det trøstesløse billede, som i dag tegner sig i store dele af Afrika, hvor hungersnød er en trussel mod millioner.

I de fleste u-lande gælder det endvidere, at der er sket en yderligere polarisering internt. Også her er de rige blevet rigere og de fattige fattigere. I næsten alle u-lande er det en lille overklasse, der sidder på den politiske magt. Mange steder har denne overklasse ikke overraskende brugt magten til at berige sig selv og til at skabe en form for udvikling, der har cementeret dens herredømme. Den fattige del af befolkningen – og det vil sige det store flertal – er blevet ladet i stikken.

Denne trøstesløse situation, denne tredobbelte polarisering er udviklet til trods for, at der aldrig er givet større u-landshjælp end i de sidste ti år. Nu er der under alle omstændigheder grænser for, hvor stor en del af u-landenes problemer der kan løses gennem bistand udefra. Men ser man på de vestlige landes bistand som et hele, så har den nok gjort mere skade end gavn.

Samtidig med at private selskaber – ikke mindst de multinationale – har tappet u-landene for ressourcer og udbytter, så har de vestlige stater gennem u-landshjælpen tilført u-landene penge og andre ressourcer. U-landshjælpen kan i denne sammenhæng ses som en slags blodtransfusion, der er med til at holde patienten i live, men som ikke i sig selv bidrager til, at han bliver rask og sund. Det ville kræve en kamp mod de blodsugere – interne (overklassen i u-landene) såvel som eksterne (de multinationale selskaber) – der forårsager sygdommen.

U-landshjælpen har tværtimod været ydet på en sådan måde, at det har gavnet blodsugerne. I kraft af, at bistanden er ydet fra regering til regering, er det i de fleste u-lande overklassen, der har disponeret over midlerne. Dette har direkte betydet, at en del af bistanden er havnet i overklassens egne lommer. Indirekte har det endvidere betydet, at de midler, der er kanaliseret til mere værdigt trængen-